

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ท่องไปในออสเตรเลียและโอเชียเนีย

เรื่อง วิเคราะห์ผลกระทบจากการตัดสินใจพัฒนา

ครูผู้สอน ครูอาทิตย์ ชัยเทพา

เรื่อง

วิเคราะห์ผลกระทบจาก
การตัดสินใจพัฒนา

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ ความเข้าใจ

- อธิบายความสำคัญของการสร้างสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ด้านทักษะ/กระบวนการ

- วิเคราะห์ผลกระทบจากแผนพัฒนาโดยใช้ข้อมูล
จำลอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม

- ตระหนักถึงความซับซ้อนของการพัฒนาในบริบทจริงและเห็นคุณค่าของการพิจารณาผลกระทบหลายด้านก่อนตัดสินใจ

สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน

วิเคราะห์ผลกระทบจากแผนพัฒนาโดยใช้ข้อมูลจำลอง โดยตระหนักถึงความซับซ้อนของการพัฒนาในบริบทจริงและเห็นคุณค่าของการพิจารณาผลกระทบหลายด้านก่อนตัดสินใจ

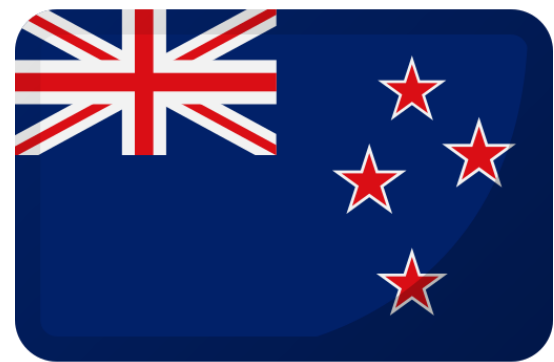

“เมื่อคืนเกิดพายุไซโคลนพัดถล่ม
ชายฝั่งตะวันออกของออสเตรเลีย
น้ำท่วมหนัก ถนนขาด พื้นที่เกษตร
เสียหายเกือบหมด”

แผนที่นักเรียนเคยออกแบบไว้...
จะยังใช้ได้ไหม

“รัฐบาลนิวซีแลนด์
ประกาศลดงบประมาณ
ด้านพลังงานทดแทน
ลงครึ่งหนึ่งในปีนี้”

บางแผนที่เราคิดว่า
อาจต้องพับเก็บหรือเปลี่ยนใหม่
ซะ
ทั้งหมด

นักเรียนเป็นคนที่ต้องตัดสินใจตอนนี้
จะอย่างไรกับแผนเดิม

“ในโลกจริง แผนพัฒนามักจะต้องเจอ
เหตุการณ์ไม่คาดคิด”

“ถ้าเราคิดไม่รอบด้าน อาจเกิดผลเสีย
ที่ไม่ตั้งใจ เช่น ทำเศรษฐกิจพัง
หรือทำลายสิ่งแวดล้อม”

“ในการพัฒนาใด ๆ ย่อมมี ผลกระทบ
ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ เช่น
พัฒนาถนน เดินทางสะดวก (บวก)
แต่ตัดต้นไม้หมด (ลบ)

ใบความรู้ที่ ๔

เรื่อง พื้นฐานทวีปออสเตรเลียและ โอเชียเนีย

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง พื้นฐานทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ท่องไปในออสเตรเลียและโอเชียเนีย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง วิเคราะห์ผลกระทบจากการตัดสินใจพัฒนา
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๑๑๐๓ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๑. ออสเตรเลีย

- มีพื้นที่แห้งแล้งและกึ่งแห้งแล้งมากกว่า ๗๐% ของประเทศ
- พึ่งพาแหล่งน้ำจากแม่น้ำ มหาสมุทร และการเก็บน้ำฝน
- มีความก้าวหน้าในการใช้พลังงานแสงอาทิตย์และพลังงานลม
- เศรษฐกิจพึ่งพาการเกษตรในพื้นที่แห้งแล้ง ต้องมีระบบชลประทาน
- ปัญหาหลัก: ความแห้งแล้ง, ไฟป่า, ขาดแคลนน้ำ, ความเสี่ยงจากโลกร้อน

๒. นิวซีแลนด์

- มีทรัพยากรธรรมชาติมาก เช่น น้ำ ป่าไม้ และภูเขาไฟ
- ใช้พลังงานทดแทนสูง เช่น พลังน้ำ ความร้อนใต้พิภพ และลม
- เป็นประเทศเกษตรกรรมสมัยใหม่ มีรายได้จากการส่งออกเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์นม
- ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- ปัญหาหลัก: การจัดการภัยพิบัติ, การใช้พลังงานในเมืองใหญ่, ผลกระทบจากการท่องเที่ยว

๓. โอเชียเนีย (หมู่เกาะเล็ก)

- ประกอบด้วยหมู่เกาะหลายร้อยแห่ง เช่น ฟิจิ ตองกา ปาเลา มาร์แชลล์
- มีพื้นที่จำกัด แหล่งน้ำจืดน้อย ต้องพึ่งน้ำฝนหรือนำเข้าจากต่างประเทศ
- ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งและระดับน้ำทะเลสูงขึ้น
- พึ่งพาการท่องเที่ยวและการประมง
- ปัญหาหลัก: ขาดแคลนน้ำ ความเสี่ยงจากพายุ น้ำท่วม และโลกร้อน

การ์ดสถานการณ์จำลอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์จากการ์ด แล้ววิเคราะห์ว่า
แผนพัฒนาที่กลุ่มเคยออกแบบไว้ จะเกิดผลกระทบอะไรบ้าง
เขียนผลกระทบลงในใบงานให้ครบทั้ง ๓ ด้าน
เศรษฐกิจ – สังคม – สิ่งแวดล้อม

การ์ดที่ ๑ ฝนหาย! พื้นที่แห้งแล้งผิดปกติ

สถานการณ์ ออสเตรเลียเผชิญภาวะเอลนีโญอย่างรุนแรง
ปริมาณน้ำฝนลดลงมากถึง ๔๐%

คำถาม

- แผนของคุณยังเหมาะสมอยู่หรือไม่
- จะเกิดผลกระทบอะไรบ้างกับเศรษฐกิจ-สังคม-สิ่งแวดล้อม
- คุณจะปรับแผนของคุณอย่างไร

การ์ดที่ ๒ ไฟป่าลูกกลม

สถานการณ์ เกิดไฟป่าครั้งใหญ่ในออสเตรเลีย พื้นที่เกษตร
และชุมชนใกล้เคียงได้รับผลกระทบ

คำถาม

- แผนพัฒนาของคุณได้รับผลกระทบอย่างไร
- ปัญหานี้จะเชื่อมโยงกับทรัพยากรด้านใดบ้าง
- คุณจะเปลี่ยนแปลงแนวทางหรือเพิ่มมาตรการอะไร

การ์ดที่ ๓ งบประมาณครึ่ง!

สถานการณ์

รัฐบาลประกาศลดงบประมาณสนับสนุนโครงการพัฒนา ๕๐%

คำถาม

- แผนของคุณจะทำต่อได้หรือไม่
- ถ้าต้องเลือกสิ่งที่เป็นที่สุด จะเลือกอะไร
- มีวิธีอื่นใดที่ทำได้โดยใช้งบประมาณน้อยลง

การ์ดที่ ๔ น้ำทะเลหนุนสูง

สถานการณ์ หมู่เกาะโอเชียเนียเผชิญภาวะน้ำทะเลหนุน
ทำให้เกิดน้ำท่วมชายฝั่ง

คำถาม

- พื้นที่พัฒนาของคุณได้รับผลกระทบหรือไม่
- การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลอย่างไรต่อผู้คนในพื้นที่
- จะวางแผนรับมืออย่างไรในระยะยาว

การ์ดที่ ๕ นักท่องเที่ยวทะเลลึก

สถานการณ์ นิวซีแลนด์ได้รับความนิยมสูงจากนักท่องเที่ยว
มากเป็นพิเศษในปีนี้

คำถาม

- ส่งผลดีหรือเสียต่อแผนของคุณอย่างไร
- ด้านใดที่ต้องเตรียมพร้อมเป็นพิเศษ
- คุณจะใช้โอกาสนี้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไร

การ์ดที่ ๖ พลังงานขาดแคลน

สถานการณ์ เกิดปัญหาพลังงานไฟฟ้าขาดแคลนทั่วประเทศ
เนื่องจากภัยพิบัติ

คำถาม

- สิ่งที่คุณวางแผนไว้ต้องใช้พลังงานหรือไม่
- แผนของคุณยังดำเนินต่อไปได้หรือไม่
- มีทางเลือกอื่นที่ใช้พลังงานน้อยกว่าหรือไม่

การ์ดที่ ๗ สัตว์ป่าถูกคุกคาม

สถานการณ์ พื้นที่พัฒนาบางส่วนทับกับถิ่นอาศัยของสัตว์ป่าหายาก
ในออสเตรเลีย

คำถาม

- แผนของคุณอาจส่งผลกระทบต่อธรรมชาติอย่างไร
- จะสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาและการอนุรักษ์อย่างไร
- คุณจะปรับแผนให้ดีขึ้นได้อย่างไร

การ์ดที่ ๔ แรงงานขาดแคลน

สถานการณ์ พื้นที่เป้าหมายของคุณไม่มีแรงงานเพียงพอ
ในการดำเนินโครงการพัฒนา

คำถาม

- คุณจะจัดการกับปัญหานี้อย่างไร
- มีทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีหรือวิธีอื่นไหม
- ผลกระทบระยะยาวต่อเศรษฐกิจและสังคมคืออะไร

ใบงานที่ ๘

วิเคราะห์ผลกระทบจากการพัฒนา

ใบงานที่ ๘ เรื่อง วิเคราะห์ผลกระทบจากการพัฒนา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ท่องไปในออสเตรเลียและโอเชียเนีย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง วิเคราะห์ผลกระทบจากการตัดสินใจพัฒนา
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๑๑๐๓ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนใช้ใบงานนี้ร่วมกับการ์ดสถานการณ์และใบความรู้ เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากแผนพัฒนาที่
ออกแบบไว้ โดยสามารถเลือกใช้กรอบ Fishbone Diagram หรือ Impact Map ได้ตามความถนัดของกลุ่ม

ตัวเลือกที่ ๑ Fishbone Diagram (แผนภาพกระดูกปลา)

สาเหตุหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลกระทบ (เศรษฐกิจ / สังคม / สิ่งแวดล้อม)

ตัวเลือกที่ ๒ Impact Map

ปัญหาหลักที่ได้รับ: _____

วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนา: _____

ด้าน	ผลกระทบ (เชิงบวก / เชิงลบ)
เศรษฐกิจ	
สังคม	
สิ่งแวดล้อม	

Fishbone Diagram

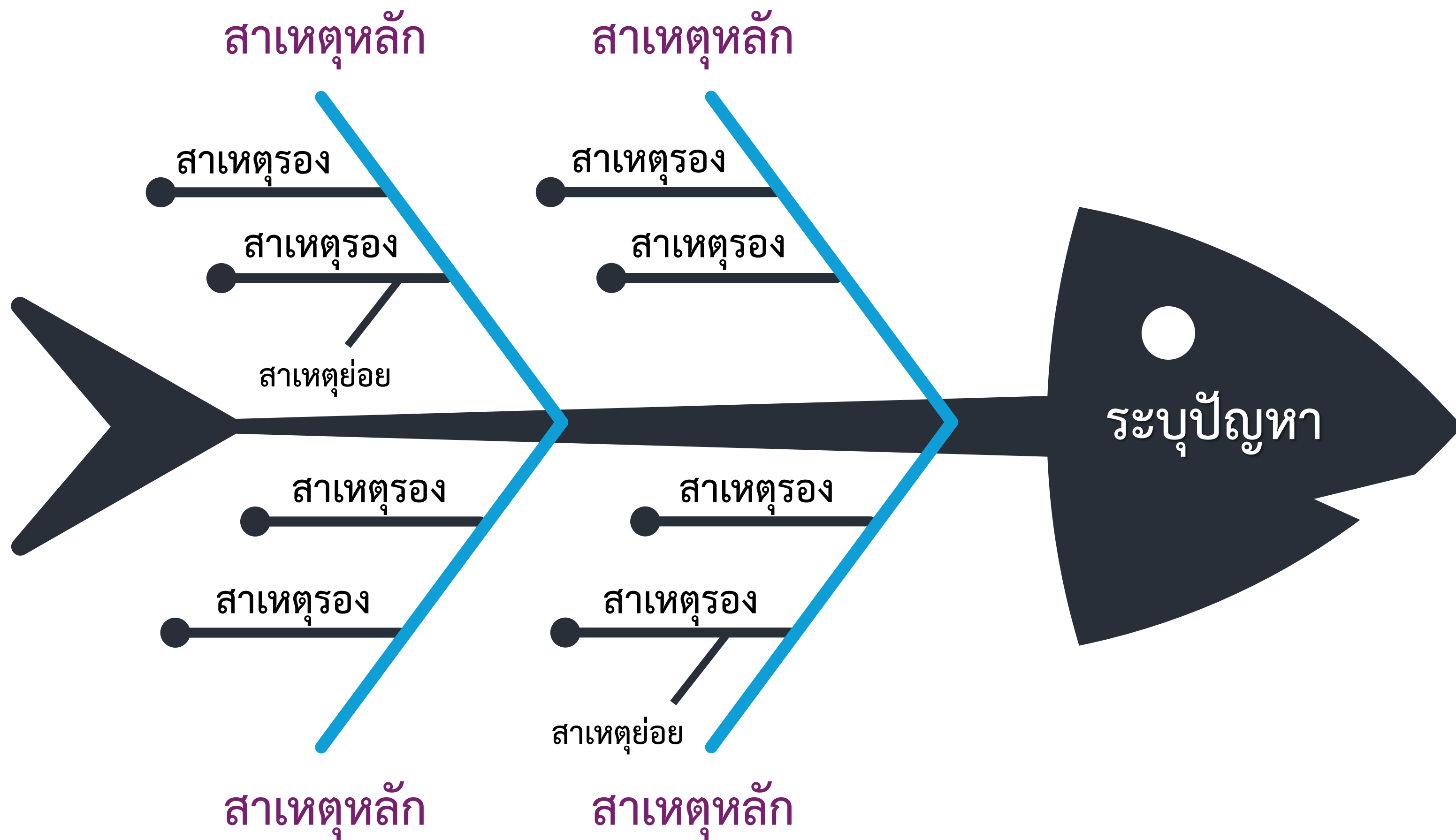
(ผังแสดงเหตุและผลแบบก้างปลา)

หรือที่เรียกว่า Ishikawa Diagram หรือ Cause and Effect Diagram คือ เครื่องมือวิเคราะห์ปัญหา ที่ใช้เพื่อหาสาเหตุของปัญหาหลักอย่างเป็นระบบ โดยแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง “ผลลัพธ์ (Effect)” กับ “สาเหตุ (Causes)” ที่อาจทำให้เกิดผลนั้นขึ้น

ลักษณะของแผนภาพ

- มีลักษณะคล้าย ก้างปลาของปลา
- หัวปลา คือ ปัญหาหรือผลลัพธ์หลัก (Effect)
- กระดุกก้างใหญ่ คือ สาเหตุหลัก (Main Causes)
- ก้างย่อย ๆ คือ สาเหตุรอง (Sub-causes)

Impact Map

(แผนภาพผลกระทบ)

คือ เครื่องมือในการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการสื่อสารเป้าหมายของโครงการโดยใช้รูปแบบ “แผนภาพเชื่อมโยง” ที่ช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่าง

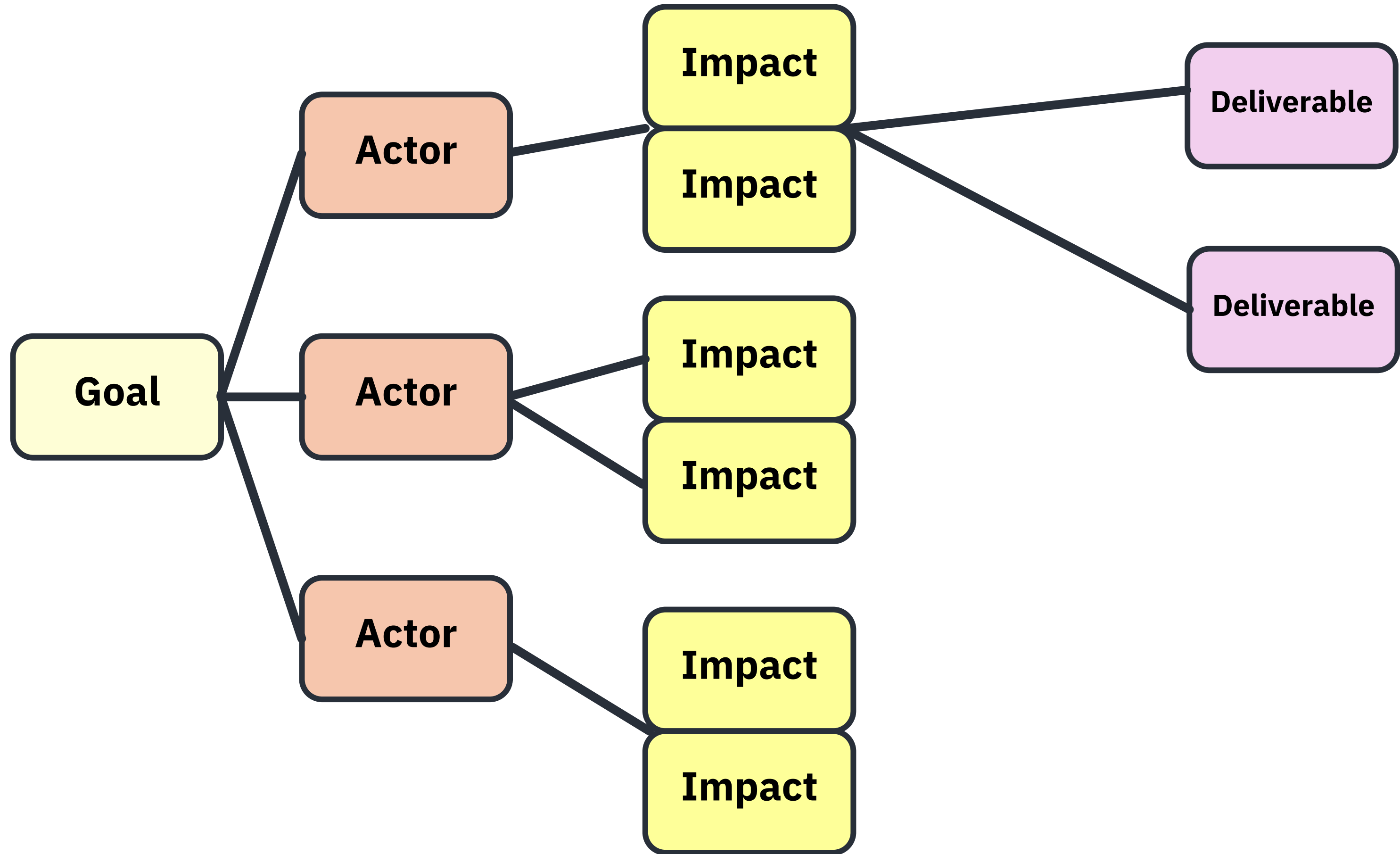
ลักษณะของแผนภาพ

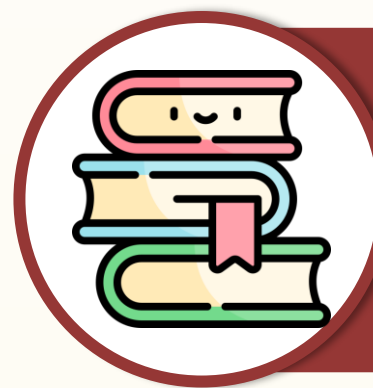
ลักษณะเป็นแผนภาพแตกแขนง คล้าย “Mind Map”

แต่มีทิศทางเชิงตรรกะจาก

เป้าหมาย → ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง → ผลกระทบ → สิ่งที่ต้องทำ

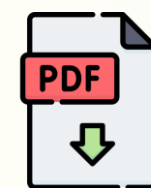
บทเรียนครั้งต่อไป

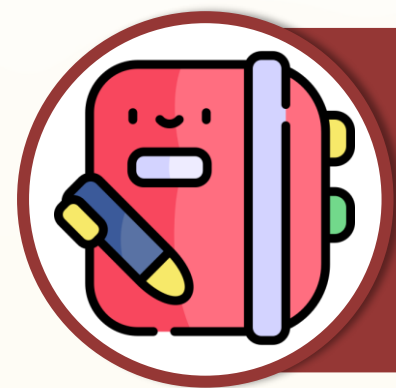
เรื่อง สรุปองค์ความรู้

และสะท้อนคิด

ออสเตรเลียและโอเชียเนีย

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา สังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

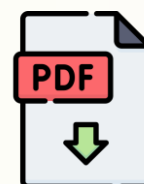

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๙

เรื่อง สรุปองค์ความรู้และสะท้อนคิด
ออสเตรเลียและโอเชียเนีย

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา สังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑